

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa L. P., A. P., A. P. i M. P.

przeciwko G. P. i K. Z.

o wydanie i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 września 2010 r.,

zażalenia powódki L. P.

na wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 lutego 2010 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie i zasądza od powódki L. P. na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 lutego 2010 r. została oddalona apelacja powódki L. P. od wyroku Sądu Rejonowego w K. w sprawie o wydanie i zapłatę przeciwko G. P. i K. Z. Zgodnie z wynikiem postępowania apelacyjnego zasądzone zostało od powódki na rzecz pozwanych 1 200 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Powódka złożyła zażalenie na postanowienie o obciążeniu jej obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, zarzucając Sądowi drugiej instancji

naruszenie art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności uzasadniające odstąpienie od zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego. W odpowiedzi na zażalenie pozwani wnieśli o jego oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten stanowi zatem wyjątek od zasady obciążania kosztami postępowania stroną przegrywającą proces (art. 98 k.p.c.). Na osobie oczekującej zwolnienia z poniesienia kosztów ciąży obowiązek wykazania, że spełniła przesłanki wskazane w art. 102 k.p.c.

Skarżąca była zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych w całości w toku procesu, ale jak zgodnie twierdzi się w orzecznictwie i doktrynie nie stanowi to automatycznie o wystąpieniu szczególnie uzasadnionego wypadku, który pociągałby za sobą automatycznie zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, Lex nr 564753). Poza tym okoliczności uprawniające do zastosowania powołanego przepisu ocenia sąd i następuje to niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych (postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 88/09, Lex nr 578136).

Z tego wynika, że strona ubiegająca się o zwolnienie od kosztów powinna dowieść, iż zachodzą przesłanki uprawniające sąd do zastosowania art. 102 k.p.c., czyli „uzasadnione okoliczności”, które mają być ponadto „szczególne”, a więc wyjątkowe, w takim właśnie znaczeniu zasługujące na uwzględnienie, skoro strona postępowania na korzyść której zapadło rozstrzygnięcie ma nie otrzymać zwrotu poniesionych przez siebie kosztów. Konieczne jest zatem odrębne uzasadnienie zastosowania art. 102 k.p.c., nie tożsame z okolicznościami zwolnienia strony od kosztów sądowych; to zwolnienie nie stanowi jednoczesnego powodu do nieobciążania kosztami związanego z wynikiem postępowania sądowego. Odwołanie się tylko, jak w niniejszej sprawie do sytuacji życiowej i majątkowej skarżącej, w tym do braku przez nią majątku, co ogólnie stanowiło przyczynę wcześniejszego zwolnienia od kosztów sądowych, jak też do konieczności zwrotu przez nią kosztów postępowania stronie wygrywającej proces przed Sądem pierwszej instancji, nie stanowią same przez się, jak by to miało wynikać z

zażalenia o wypadku szczególnie uzasadnionym, uprawniającym sąd do zastosowania art. 102 k.p.c.

Innych okoliczności, które mogą być wzięte pod uwagę skarżąca nie wskazała. Całkiem chybione jest uważanie za takie okoliczności, powoływane w zażaleniu przekonanie skarżącej, że miała ona rację wnosząc powództwo, ponieważ mimo korzystania z pomocy przyznanego jej z urzędu profesjonalnego pełnomocnika i niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, do którego zostało sporządzone pisemne uzasadnienie, zdecydowała się wnieść apelację. Ponadto, wbrew twierdzeniom zażalenia, samego wniesienia powództwa nie można w ogóle rozpatrywać w kategoriach zawinienia lub niezawinienia skarżącej, płynącego z niewiedzy powódki o zasadności prawnej zgłaszanego roszczenia, co miałoby także przemawiać za nie poniesieniem przez nią kosztów postępowania przed sądem drugiej instancji.

Z tych względów zażalenie na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 98, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. zostało oddalone z zasądzeniem na rzecz pozwanych kosztów postępowania zażaleniowego na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.